

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ
(Ελπίδα για το Ανέλπιστο)

Η από μακρού σοβούσα κρίση στους κόλπους των τριών πυλώνων της Ελληνικής Δημοκρατίας, των τριών Συνταγματικώς κατοχυρωμένων, διακεκριμένων και ανεξαρτήτων, απολύτως διακριτών εξουσιών, Νομοθετικής, Εκτελεστικής, Δικαστικής, ήλθε πάλιν στην επιφάνεια. Αίτια πολλά· οφειλόμενα στις παθογένειες και υστερήσεις του προ πολλού ξεπερασμένου πολιτικού μας συστήματος. Αφορμή, ο διορισμός της προσφάτως (30 Ιουν. 2017) συνταξιοδοτηθείσης τ. προέδρου του Αρείου Πάγου κας Βασιλικής Θάνου¹, ως επικεφαλής του νομικού γραφείου του κ. Πρωθυπουργού. Από τα πρώτα θέματα στη λίστα επικαιρότητας των προηγουμένων ημερών εξακολουθεί να απασχολεί την κοινή γνώμη με τα απόνερα του απρόσμενου διορισμού να διαχέονται και να αναδεύουν τα ήδη θολά νερά των σχέσεων Κυβερνήσεως – Δικαστικής Εξουσίας. Όλα τα Κόμματα της Βουλής, τα Μ.Μ.Ε, Στελέχη εκ του χώρου της Δικαιοσύνης (δικαστικοί, δικηγόροι), “ρεπορτάζ” μεταξύ των πολιτών, έλαβαν θέση και σχολίασαν, με τον τρόπο του έκαστος, την απόφαση του κ. Πρωθυπουργού για τον διορισμό και την αποδοχή αυτού από την κα Θάνου. Τα σχόλια, στην πλειοψηφία τους αρνητικά! Η επιχειρηματολογία των διαλεγόμενων, ουσιαστικά εξεταζόμενη και αποφλοιωμένη της απαράδεκτης πεζοδρομιακής ρητορικής, συνοψίζεται:

Κυβέρνηση: Το Σύνταγμα δεν απαγορεύει ανάλογους διορισμούς. Και οι αντιπολιτευόμενοι όταν ήταν στην εξουσία, έκαναν παρόμοιους διορισμούς. Τελευταίο και χαρακτηριστικότερο παράδειγμα, ο προ διετίας διορισμός του συνταξιοδοτηθέντος τότε Πρόεδρου του Σ.τ.Ε. κ. Σωτηρίου Ρίζου² στη θέση Διευθυντού του νομικού γραφείου του κ. Προέδρου της Δημοκρατίας.

Αντιπολιτευόμενοι: Βεβαίως το Σύνταγμα δεν περιλαμβάνει σχετικές απαγορευτικές διατάξεις. Όμως υπάρχουν και άγραφες διατάξεις και κανόνες που υπαγορεύει η πολιτική Ηθική και

¹ Ανωτάτη Δικαστικός Λειτουργός. Νομικός. Μεταπτυχιακές σπουδές (Ευρωπαϊκό Δίκαιο) στο Πανεπιστήμιο Σορβόνης στο Παρίσι. 1975 εισήλθε στο Δικαστικό Σώμα. 2005 Πρόεδρος Εφετών. 2008 Αεροπαγίτης. 01.07.2015 – 30.06.2017 Πρόεδρος Αρείου Πάγου. Από το 2000 ανέπτυξε συνδικαλιστική δράση στην Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων και 2012 – 2015 Πρόεδρος αυτής. 27.08.2015 Υπηρεσιακή Πρωθυπουργός (πρώτη γυναίκα πρωθυπουργός Ελληνικής Δημοκρατίας), ανέλαβε τη διεξαγωγή βουλευτικών εκλογών του Σεπ. 2015. Συνταξιοδοτήθηκε 30 Ιουνίου 2017.

² Ανώτατος Δικαστικός Λειτουργός. Νομικός. Μεταπτυχιακές σπουδές (Συνταγματικό και Ευρωπαϊκό Δίκαιο) στο Πανεπιστήμιο Χαϊδελβέργης στη Γερμανία. 1973 εισήλθε στο Σ.τ.Ε. Αύγουστο 2013 Πρόεδρος του Σ.τ.Ε. Συνταξιοδοτήθηκε 30 Ιουνίου 2015.

επιβάλλει το προσωπικό ήθος των εκάστοτε κρατούντων. Ως εκ τούτου είναι αυτονόητον το γενικώς παραδεκτό στην κοινή γνώμη ότι «το νόμιμο δεν είναι πάντα και ηθικό».

Δεν είμαι ειδήμων περί τα νομικά δια να προβώ σε υπεύθυνες, λεπτομερείς αναλύσεις των συνταγματικών – νομικών ερμηνειών που καθορίζουν, οριοθετούν και διακρίνουν τις σχέσεις των τριών ανεξαρτήτων συνταγματικών εξουσιών, Νομοθετική – Εκτελεστική – Δικαστική. Σχέσεις που αποτελούν την πεμπτούσια και θεμελιώνουν κάθε υγιή, θεσμικά πλήρη, φιλελεύθερη και δικαιοκρατική, πραγματική Δημοκρατία. Κάποιες σκέψεις όμως, μπορώ να εκφράσω, κάποιους προβληματισμούς που ταλανίζουν την σκέψη των Ελλήνων, εκείνων που ασκούνται στη “βάσανο” της κριτικής και πιστεύω ότι είναι πολλοί.

Η τοποθέτηση του κ. Ρίζου στο γραφείο του Προέδρου της Δημοκρατίας έχει βεβαίως κάποια κοινά τυπικά χαρακτηριστικά με εκείνη της κας Θάνου στο γραφείο του κ. Πρωθυπουργού: Αμφότεροι διετέλεσαν κορυφαίοι της Δικαστικής Εξουσίας. Και οι δύο κατέλαβαν τις εν λόγω τιμητικές θέσεις, αμέσως μετά την συνταξιοδότησή τους, χωρίς να έχουν υποβάλει προηγουμένως παραίτηση από την υπηρεσία τους, προκειμένου να εμπλακούν στην πολιτική. Έχει όμως και κάποιες ουσιώδεις, ουσιωδέστατες διαφορές που καθιστούν άστοχη έως αποπροσανατολιστική την ταύτιση των δύο περιπτώσεων:

Ο πρόεδρος της δημοκρατίας δεν κυβερνά. Είναι συνταγματικός πολιτειακός θεσμός, προβλεπόμενος και καθοριζόμενος πλήρως από τον καταστατικό χάρτη της Χώρας. Είναι υπερκομματικός εγγυητής του Συντάγματος και της Δημοκρατίας. Έχοντας αποβάλλει τυχόν προηγουμένη κομματική ταυτότητα, είναι θεσμός όλων των Ελλήνων, σύμβολο εθνικής ενότητας, μακριά από κομματικά παιχνίδια και πολιτικές ίντριγκες. Το Σ.τ.Ε. είναι διοικητικό δικαστήριο.

Ο πρωθυπουργός κυβερνά τη Χώρα. Είναι πολιτικός θεσμός, κομματικό στέλεχος, αποτέλεσμα συγκυρίας και συγκεκριμένου ψηφοθηρικού λαϊκισμού και μικροκομματικών συμφερόντων. Προϊσταται και ελέγχει, στο βαθμό που του επιτρέπει ο αριθμός και η ποιότητα της κυβερνητικής του πλειοψηφίας, την Νομοθετική εξουσία, αλλά σε κάποιο βαθμό και την Δικαστική, αφού οι πρόεδροι των ανωτάτων δικαστηρίων εκλέγονται από το ελεγχόμενο από τον ίδιο, υπουργικό συμβούλιο. Ασφαλώς ενδιαφέρεται για την προαγωγή των συμφερόντων της Χώρας, όμως προέχει το κομματικό συμφέρον στην προσπάθεια επανεκλογής του και διατήρησης της εξουσίας. Στα πλαίσια αυτά, αναμενόμενες και οι παρουσίες, συμπεριφορές και δραστηριότητες του περιβάλλοντος των ανωτέρω δύο θεσμών. Ο Άρειος πάγος είναι πολιτικό και ποινικό δικαστήριο.

Πιστεύω εν κατακλείδι ότι η τοποθέτηση της κας Θάνου, παρά τις όποιες ενστάσεις που μπορεί να έχει κάποιος, δεν είναι η ουσία του Θέματος. Συνιστά ακόμα ένα πρόβλημα θεσμικής αξιοπιστίας, σε μία περίοδο επιστροφής της Χώρας στην κανονικότητα, που χρειάζεται ισχυρούς θεσμούς, κανονική Δικαιοσύνη, ασφάλεια και αξιοπιστία. Οι ανόητοι, χαμηλότατου επιπέδου και απαράδεκτης χυδαιότητας καυγάδες των πολιτικών, οι φτηνιάρικοι “εξυπνακισμοί” λαϊκισμού, και οι επιθέσεις στο χώρο της Δικαιοσύνης, απαξιώνουν την λειτουργία του πολιτικού μας συστήματος. Επιβεβαιώνουν την ανικανότητα των πολιτικών μας να ξεφύγουν από ιδεολογικές αγκυλώσεις, να παραδεχθούν λάθη του παρελθόντος και κάνοντας την αυτοκριτική τους, να

ομοιοήσουν σε μία κοινή προσπάθεια υπέρβασης των αδιεξόδων για την σωτηρία και την ανάκαμψη της Πατρίδος. Αντί σοβαρής αντιμετώπισης της σύνολης εθνικής κρίσης και του διεθνούς διασυρμού των Ελλήνων, ασχολούνται με το γελοίο και εξευτελιστικό αφήγημα (νέο φρούτο μεταπολιτευτικής γλωσσοπλασίας) που κατάντησε το “μότο” κάθε πολιτικής αντιμαχίας κυβερνόντων – αντιπολιτευομένων· «εσείς “φάγατε”.....100, εμείς 90 , άρα είμαστε καλλίτεροι». Σε αυτό το ζοφερό πολιτικό και κοινωνικό περιβάλλον, ανασφαλής ο Έλληνας πολίτης προσβλέπει και ελπίζει στον τρίτο, τον πιο στερεό πυλώνα της Δημοκρατίας μας, τη Δικαιοσύνη. Βέβαια δεν περπατάς στη λάσπη χωρίς να λασπώσεις τα παπούτσια σου... Ασφαλώς παρατηρούνται και παθογένειες στο δικαστικό μας σύστημα. Όμως η Δικαιοσύνη είναι ο θεσμός που εμπιστεύεται ο Έλληνας, είναι η προσδοκία και το τελευταίο καταφύγιό του, είναι η ελπίδα του ανέλπιστου, αυτή που του δίνει κουράγιο. «Εάν μη έλπηται, ανέλπιστον ουκ εξευρήσει, ανεξερεύνητον εόν και άπορον».³ (Ηράκλειτος).

Με εκτίμηση

Δοξάκης Ιωάννης Υποστράτηγος ε.α.

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

Βικιπαίδεια

³ «Εάν δεν ελπίζεις, δεν θα βρεις το ανέλπιστο το οποίον είναι ανεξερεύνητο και απρόσιτο». (Ηράκλειτος, προσωκρατικός φιλόσοφος, 6^{ος} – 5^{ος} αιών π.Χ.).